

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет транспорту, менеджменту та логістики
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Методичні рекомендації з самостійної роботи студентів з опанування
навчального матеріалу
з дисципліни "Діджиталізація бізнесу"

Освітній ступінь Бакалавр
Освітньо-професійна програма: " Менеджмент організацій і адміністрування
(за видами економічної діяльності)"
Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"
Спеціальність 073 "Менеджмент"

Розробник: проф. Олександр ФЕДОРЧУК

ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В сучасних умовах різко зростає значення самостійної позааудиторної роботи студентів. Це пов'язане з тим, що, працюючи самостійно, студенти мають можливість працювати із значним обсягом структурованої та неструктурованої інформації, вчаться планувати і організовувати власну діяльність.

Адаптація економіки України до умов на світових ринках, пов'язана з процесами інтернаціоналізації та глобалізації, зумовлює позиціонування міжнародних економічних відносин як найбільш вагомого аспекту сучасності.

Студентам, що в майбутньому будуть фахівцями в сфері бізнес-адміністрування, необхідні знання економічної сутності, напрямків розвитку та перспектив застосування цифрових технологій у підприємницькій діяльності та менеджменті, розуміння філософії та фундаментальних принципів, що впливають на формування сучасних бізнес-моделей, вміння розуміти, швидко освоювати та застосовувати цифрові технології в різних сферах бізнесу особливості та тенденції міжнародної економічної діяльності. Набуття цих знань виключно залежить від самостійної роботи студентів. Такі види самостійної роботи студентів як підготовка до аудиторних занять (опрацювання спеціалізованої літератури, аналіз практичних ситуацій) розвивають навички і уміння до критичного мислення та співставлення теоретичних викладок із практичною площиною реального бізнесу.

Самостійна робота студентів по вивченню питань дисципліни “Діджиталізація бізнесу”, передбачених робочою навчальною програмою, дозволить сформувати сучасне економічне мислення та систему спеціальних знань у галузі інформаційних технологій та систем, засвоїти основні теоретичні положення та опанувати необхідні практичні навички з метою забезпечення ефективності їх діяльності як експертів бізнес-адміністрування в бізнесі.

Модуль 1. Теоретичні основи діджитал бізнесу

Практичне заняття 1

Тема 1. Електронний ринок, поняття діджитал бізнесу. Історія розвитку діджитал бізнесу.

Мета заняття – визначення економічної сутності та генези явища цифрової трансформації економічних відносин; формування теоретико-методологічних засад та методичного інструментарію вивчення діджиталізації бізнесу.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 1.) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 1.). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Що називають електронним бізнесом?
2. Що називають електронною комерцією?
3. Що називають Інтернет-комерцією?
4. Види діджитал економічної діяльності?
5. Причини, за яких компанії переходять до діджитал простору?
6. Основні принципи Келлі?
7. Назвіть основні переваги діджитал бізнесу?
8. Назвіть основні недоліки діджитал бізнесу?
9. Назвіть нові можливості діджитал бізнесу?
10. Назвіть електронні пристрої, за допомогою яких можна забезпечити електронну комерцію?
11. Що розуміється під «голосовою комерцією»?
12. У чому відмінність інструментів комерційної діяльності в традиційній та інформаційній економіці?
13. Як впливає розвиток діджитал бізнесу на розвиток світової економіки?
14. Назвіть основні фактори зниження витрат при використанні діджитал бізнесу?
15. Назвіть основні моделі діджитал бізнесу?
16. Охарактеризуйте кожну з моделей діджитал бізнесу?
17. Охарактеризуйте сучасний стан ринку діджитал бізнесу в світі та в Україні?
18. Яке правове забезпечення для здійснення діджитал бізнесу існує в Україні?
19. Які основні напрями розвитку систем діджитал бізнесу в

секторі B2B та B2C?

20. Назвіть основні характеристики бізнес-моделей B2B, B2C, C2C, C2B, B2A, C2A, G2A, G2G, B2G та G2B. Яка із вищезазначених бізнес-моделей є найрозвиненішою в Україні? Яка бізнес-модель є найменш розвиненою в Україні? Поясніть свою думку.

Практичне заняття 2

Базові технології та основні принципи функціонування діджитал бізнесу

Мета заняття – визначення особливостей розвитку та закономірностей функціонування діджитал бізнесу та огляд ключових тенденцій та перспектив його розвитку.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 2.) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 2). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Класифікація Web-сервера сайтів.
2. Дайте визначення поняттю - принцип зручності використання сайту.
3. Що таке система керування контентом?
4. Що називають системами управління закупівлями і для чого вони призначені?
5. Для чого використовують системи управління продажем?
6. Що таке системи повного циклу супроводу клієнтів (CRM-системи)?
7. Що таке система повного циклу супроводження постачальників (SCM-система)?
8. Наведіть класифікацію корпоративних представництв в Інтернеті?
9. Чим відрізняється промо-сайт від сайт-вітрини?
10. Що таке «корпоративний інформаційний портал»?
11. Основні типи корпоративних представництв та їх завдання?
12. Дайте визначення «віртуальному підприємству».
13. Чим відрізняється традиційне підприємство від віртуального підприємства?
14. Для чого створюються Інтернет-інкубатори?
15. Види Інтернет-інкубаторів?
16. Чим відрізняється венчурний інкубатор від венчурного

акселератора?

17. Переваги і недоліки мобільної бізнесу?
18. Фактори, що сприяють досягненню Інтернет-інкубатором успіху?
19. Які стандарти регламентують процес створення систем ЕК?

Практичне заняття 3

Платіжні системи в Інтернеті

Мета заняття – виклад пулу платіжних систем та ризиків і кіберзагроз і їх ролі у впливі на динаміку цифрової економіки та бізнесу; окреслення карти проблематики їх використання, аналіз елементів кіберзахисту.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 3.) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 3.). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Дайте визначення діджитал платіжної системи.
2. Перерахуйте функції, які повинна виконувати платіжна система.
3. Поясніть поняття емітент, еквайер, стоп-лист.
4. Класифікація платіжних систем.
5. Вимоги, які повинна виконувати платіжна система?
6. Перерахуйте основні платіжні інструменти.
7. Види електронних платіжних систем.
8. Дайте визначення «пластиковій карті».
9. Класифікація пластикових карт.
10. Відмінність дебітної від кредитної карти.
11. Відмінність корпоративної від сімейної карти.
12. Що таке «безконтактні карти»?
13. Що таке «револьверна карта»?
14. Що таке «еквайер» і «емітент»?
15. Яку функцію виконує процесинговий центр у системі взаєморозрахунків за пластиковими картами?
16. У чому відмінність он-лайнової транзакції від оф-лайнової транзакції?
17. Для чого призначений POS-термінал?
18. Охарактеризуйте три варіанти організації транзакцій за пластиковими картами через Інтернет.
19. Недоліки використання пластикових карт в Інтернеті.

Практичне заняття 4

Фінансові системи в мережі

Мета заняття – вивчення філософії формування сучасної архітектури фінансових мереж епохи діджиталізації; виклад базових фінансових моделей та їх класифікація.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 4) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 4). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Що забезпечує банківська система електронних платежів?
2. Які переваги банківських систем?
3. Що таке Діджитал цифровий підпис?
4. Які системи безпеки Інтернет-банкінгу, що використовуються найбільшими українськими банками ви знаєте?
5. Які базові вимоги щодо системи захисту інформації ви знаєте?
6. Яка існує відповідальність суб'єктів переказу за забезпечення захисту інформації та основні типи загроз?
7. Які існують методи розподілу криптографічних ключів між учасниками платіжної системи?
8. Перерахуйте заходи захисту інформаційної безпеки.

Модуль № 2. Маркетинг в діджитал бізнесі

Практичне заняття 5

Основи маркетингу в діджитал бізнесі

Мета заняття – скласти уявлення щодо специфіки процесів цифрової трансформації маркетингу, визначення його напрямів та потенціалу.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 5.) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 5.). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Дайте визначення сайтопромоутингу.
2. Опишіть основні закони Інтернет-маркетингу.
3. Дайте визначення Інтернет-маркетингу.
4. Що є електронним торговим рядом?
5. Назвіть три варіанти участі продавця в діджитал торговому ряду?
6. Позитивні сторони розміщення інформації в діджитал торговому ряду?
7. Принцип організації Інтернет-вітрини?
8. Відмінність Інтернет-вітрини від Інтернет-магазину?
9. Завдання Інтернет-магазину?
10. Охарактеризуйте два типи Інтернет-магазину.
11. Переваги і недоліки Інтернет-вітрини?
12. Переваги і недоліки Інтернет-магазину?
13. Основні способи оплати товарів в Інтернет-магазинах.
14. Опишіть структуру веб-сайта Інтернет-магазину.

Практичне заняття 6

Послуги в діджитал бізнесі

Мета заняття – скласти уявлення щодо базової проформи архітекtonіки цифрової комерції в умовах цифрової трансформації економіки та бізнесу, дослідження впливу та ролі цифрових платформ.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 6) та джерел рекомендованої літератури курсу.

2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 6). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Які основні види діджитал бізнесу?
2. Які види діджитал бізнесу найбільш поширені в Україні?
3. У чому сутність діджитал трейдингу?
4. У чому сутність діджитал банкінгу?
5. Чому в Україні на сьогоднішній день електронне страхування не набуло значного розповсюдження і застосування?
6. Що називають дистанційним навчанням?
7. Чим дистанційне навчання відрізняється від традиційних форм навчання?
8. Які послуги може надавати система Інтернет-банкінгу?

Практичне заняття 7

Реклама в мережі

Мета заняття – визначення теоретичних засад методології рекламних технологій; вивчення особливостей природи явища реклами як складової когнітивних та інформаційних технологій.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 7.) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 7.). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Що таке e-mail маркетинг?
2. Класифікація методів e-mail маркетингу.
3. Що таке вірусний маркетинг?
4. Класифікація методів вірусного маркетингу.
5. Що таке банерна реклама?
6. Що таке банер?
7. Класифікація банерів
8. Класифікація систем обміну банерами.
9. Методи оцінки ефективності банерної реклами.
10. Що таке Інтернет реклама?
11. Чим відрізняється традиційна реклама від Інтернет-реклами?

12. Чим відрізняється Інтернет-реклама від медіапланувань?
13. Переваги і недоліки Інтернет-реклами.
14. Види Інтернет-реклами.
15. Що таке контекстна реклама?
16. Класифікація контекстної реклами.

Практичне заняття 8 **Пошукова оптимізація (SEO оптимізація). Веб-аналітика та оцінка ефективності**

Мета заняття – визначення теоретичних засад методології SEO технологій; вивчення особливостей природи явища веб аналітики як складової когнітивних та інформаційних технологій.

Завдання для самостійної роботи:

1. Самостійне опрацювання опорного конспекту лекцій (Лекція 8.) та джерел рекомендованої літератури курсу.
2. Самостійне опрацювання компендіуму категорій та понять, відображених у рекомендаціях до самостійної підготовки студентів (Практичне заняття 8). Формулювання відповідей на питання для самопідготовки, викладених наприкінці заняття.

Контрольні питання

1. Методи оцінки ефективності Інтернет-реклами.
2. Дайте визначення поняттю лічильник.
3. Класифікація лічильників.
4. Опишіть напрями оцінки ефективності Інтернет-реклами.
5. Що таке пошукова оптимізація?
6. Які критерії використовуються для оцінки рейтингу сайту в базах пошукових систем?
7. Що таке зона видимості?
8. Методи пошукової оптимізації.
9. Що таке індекс цитування?
10. Дайте визначення спамдексинга.
11. Дайте визначення спонсорської програми.
12. Які показники характеризують ефективність Інтернет-реклами?
13. Поясніть поняття хост.

Рекомендована література

Базова література

1. Інформаційні технології: сучасний стан та перспективи: колект. монографія / [Альошин Г. В. та ін.]. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2018. 461 с.
2. Когут Ю.І. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки. Київ: Сідкон: 2021. 367с.
3. Когут Ю.І. Кібербезпека та ризики цифрової трансформації компаній. Київ: Сідкон: 2021. 372с.
4. Скіннер К. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного / Кріс Скіннер. Пер. Ганна Якубовська. Харків: Фабула: Ранок. 2020. 270с.
5. Гупта С. Цифрова стратегія. Посібник із переосмислення бізнесу. Київ: КМ-Букс, 2020. 308с.
6. Вінник О.М., Шаповалова О.В. Господарське право в умовах цифровізації економіки. Київ: Гельветика. 2020. 314с.
7. Сенченко М.І., Костенко Л.Й. Середовище наукових знань: стратегія цифрової трансформації. Київ: Ліра-К 2022. 76с.

Допоміжна література

8. Гупта С. Цифрова стратегія. Посібник із переосмислення бізнесу. Київ: КМ-Букс, 2020. 308с.
9. Anand S. Digital Scale: The Playbook You Need to Transform Your Company. Wiley; 1st edition. 2017. 288p.
10. Weill P. Woerner S. What's Your Digital Business Model. Six Questions to Help You Build the Next-Generation Enterprise. Harvard Business Review Press. 2018. 256p.

11. Siebel T. Digital Transformation: Survive and Thrive in an Era of Mass Extinction. Rodin books. 2019. 256p.

12. Parker J., Marshall A., Choudary S. Platform Revolution: How Networked Markets Are Transforming the Economy and How to Make Them Work for You. W. W. Norton & Company. 2016. 352p.

13. Kelly K. The Inevitable: Understanding the 12 Technological Forces That Will Shape Our Future. Penguin Books. 2016. 334p.

14. Rogers D. The Digital Transformation Playbook: Rethink Your Business for the Digital Age. Columbia Business School Publishing. 2016. 296p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 р. №1667-IX. Відомості Верховної Ради України. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>

2. Дергачова Г. М. Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки вимоги та технології. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». №17. 2020. С. 280-290. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216367/216461>

3. Любохимець Л. С. Цифрова трансформація національної економіки: сучасний стан та тренди майбутнього. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 4. С. 213-217. URL: <http://elar.khmnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/8202>